

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่อง ปัญหาการเรียกให้เจ้าหน้าที่คืนเงินค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและค่าเดินทางไปราชการสำหรับหลักสูตรที่ส่วนราชการต้นสังกัดได้มีคำสั่งอนุมัติให้เจ้าหน้าที่เข้าอบรมและเบิกเงินค่าใช้จ่ายจากทางราชการ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๒๙/๔๓๕ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๒๙/๙๕๓ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อเกี่ยวกับการเรียกคืนเงินค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและค่าเดินทางไปราชการที่เบิกจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับเอกสารที่ส่งมาด้วยแล้วสรุปข้อเท็จจริงได้ ดังนี้

๑. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้มีคำสั่งอนุมัติให้นางวัชรินา ทอทองคำ นิติกรชำนาญการ เข้ารับการอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ตามมาตรฐานที่ ก.ศ.ป. รับรอง โดยให้เบิกค่าลงทะเบียนการเข้ารับการอบรมและค่าเดินทางไปราชการ รวมเป็นเงินจำนวน ๑๗๗,๕๒๓ บาท แต่ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ ได้มีหนังสือลับ ที่ ตผ ๐๐๓๓ อป/๐๕๗๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีแจ้งว่าหลักสูตรดังกล่าวซึ่งจัดโดยมูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครองมิใช่การฝึกอบรมที่ส่วนราชการเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดกับหน่วยงานอื่น ทั้งเป็นการฝึกอบรมที่มีการมอบวุฒิบัตรซึ่งเปรียบเสมือนประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ผ่านการอบรมใช้เป็นคุณสมบัติในการได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครอง จึงไม่เข้ากรณีที่จะเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้เข้ารับการอบรมจึงไม่มีสิทธิเบิกค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จึงเห็นสมควรให้นำเงินจำนวน ๑๗๗,๕๒๓ บาท ส่งคืนเป็นรายได้แผ่นดินและแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ ทราบต่อไป ซึ่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้สั่งการท้ายหนังสือฉบับดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ให้แจ้งนางวัชรินา ดำเนินการตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕

๒. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้มีหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๒๙ (๑)/๐๑๔ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงกรมบัญชีกลางขอรื้อว่า ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรดังกล่าวมีสิทธิเบิกค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และกรณีผู้เข้ารับการอบรมไม่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่าย มหาวิทยาลัยฯ จะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๓๑๗๑๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีแจ้งความเห็นเห็นว่า เมื่อผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าวจะเป็นผู้มีคุณสมบัติในการได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครอง จึงถือได้ว่าหลักสูตรนี้เป็นการฝึกอบรมที่ผู้ผ่านการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนั้น ผู้เข้ารับการอบรมจึงไม่มีสิทธิเบิกค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ มหาวิทยาลัยฯ จึงต้องดำเนินการเรียก

เงินคืนจากผู้เข้ารับการอบรมและนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป อธิการบดีฯ จึงมีหนังสือลับ ที่ ศธ ๐๕๒๙.๑.๑๐(ลับ)/๔๙๒ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงนางวัชรีย์ แจ้งให้คืนเงินค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการจำนวน ๑๗๗,๕๒๓ บาท ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว และต่อมามหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการหักเงินเดือนของนางวัชรีย์เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๕

๓. ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ นางวัชรีย์ ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองอุบลราชธานี ขอให้เพิกถอนคำสั่งของอธิการบดีฯ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่สั่งให้ตนคืนเงินตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ ซึ่งศาลปกครองอุบลราชธานี ได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีไว้พิจารณา และต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่ง ที่ ๔๓๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น สรุปได้ว่า กรณีนี้ อธิการบดีฯ ไม่ได้มีคำสั่งทางปกครองให้เพิกถอนคำสั่งอนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่าย ในการฝึกอบรมและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ แต่เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ อธิการบดีฯ ได้บันทึกต่อท้ายหนังสือของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ ว่า ให้แจ้งนางวัชรีย์ ดำเนินการตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ และต่อมาได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ แจ้งให้นางวัชรีย์ คืนเงินดังกล่าวภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เมื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องมิได้ให้อำนาจอธิการบดีฯ ออกคำสั่งทางปกครองเรียกให้ผู้ใดชำระเงินหรือคืนเงินดังกล่าวได้ หนังสือของอธิการบดีฯ ที่เรียกให้นางวัชรีย์ คืนเงินค่าใช้จ่าย จึงมิใช่คำสั่งทางปกครอง อันจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไปได้ แต่เป็นการใช้สิทธิเรียกร้องดังเช่นเจ้าหน้าที่โดยทั่วไป หากอธิการบดีฯ เห็นว่า นางวัชรีย์ มีหน้าที่คืนเงินค่าใช้จ่ายที่เบิกไป ก็ต้องใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ดังนั้น นางวัชรีย์ จึงไม่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการสั่งให้คืนเงินตามหนังสือของอธิการบดีฯ ที่สั่งให้คืนเงิน และไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนหนังสือดังกล่าว จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีไว้พิจารณา

๔. นางวัชรีย์ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงอธิการบดีฯ อ้างผลคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๓๒/๒๕๕๔ เพื่อขอให้คืนเงินเดือนที่ได้หักไว้โดยไม่มีอำนาจ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๑๑๒,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินต้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว รวมทั้งแจ้งผู้เกี่ยวข้องให้ระงับการหักเงินเดือนของตนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ เป็นต้นไปด้วย

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ และกรมบัญชีกลางมิได้ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยฯ จะต้องดำเนินการเรียกเงินค่าลงทะเบียนและค่าเดินทางไปราชการจำนวน ๑๗๗,๕๒๓ บาท คืนจากนางวัชรีย์ ด้วยวิธีการอย่างไร ประกอบกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๓๒/๒๕๕๔ ซึ่งนางวัชรีย์ นำมาอ้างนั้นก็มิใช่ผลเป็นการไม่รับคำฟ้องของนางวัชรีย์ เนื่องจากหนังสือของอธิการบดีฯ ที่สั่งให้นางวัชรีย์ คืนเงินไม่ใช่ว่าคำสั่งทางปกครอง จึงไม่ทำให้นางวัชรีย์ ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ซึ่งศาลปกครองสูงสุดไม่ได้มีคำสั่งบังคับต่ออธิการบดีฯ แต่อย่างใด กรณีจึงยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการเรียกให้นางวัชรีย์ คืนเงินค่าลงทะเบียนและค่าเดินทางไปราชการ ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การเรียกให้นางวัชรีย์ คืนเงินค่าลงทะเบียนและค่าเดินทางไปราชการเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ นั้น มหาวิทยาลัยฯ จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร จะต้องมีการสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุมัติให้เบิกเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวหรือใช้วิธีการเรียกเงินคืนฐานลามิควรได้หรือจะต้องดำเนินการด้วยวิธีการใด

๒. มหาวิทยาลัยฯ จะดำเนินการหักเงินเดือนของนางวัชรีย์ ในแต่ละเดือนเพื่อชดใช้คืนเงินค่าลงทะเบียนและค่าเดินทางไปราชการเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ ได้หรือไม่ และหากไม่อาจกระทำได้ มหาวิทยาลัยฯ จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

๓. กรณีที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการหักเงินเดือนของนางวัชรีย์ เพื่อชดใช้คืนเงินค่าลงทะเบียนและค่าเดินทางไปราชการ ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบันนั้น เป็นกรณีที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หากไม่อาจกระทำได้ มหาวิทยาลัยฯ จะต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่นางวัชรีย์ หรือไม่ อย่างไร

๔. หากมหาวิทยาลัยฯ ไม่อาจหักเงินเดือนของนางวัชรีย์ และการฟ้องเรียกเงินคืนฐานลามิควรได้มีปัญหาอายุความการใช้สิทธิเรียกร้อง มหาวิทยาลัยฯ จะใช้สิทธิตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากนางวัชรีย์ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ไม่มีกำหนดอายุความได้หรือไม่ และจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาว่า มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจะเรียกคืนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง จากนางวัชรีย์ หาทองคำ ได้หรือไม่ และด้วยวิธีการใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านางวัชรีย์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ขออนุมัติเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง รุ่นที่ ๑ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งอธิการบดีฯ ได้มีคำสั่งอนุมัติตามที่ร้องขอ รวมทั้งลงนามในหนังสือรับรองท้ายใบสมัคร เข้ารับการอบรมของนางวัชรีย์ ว่าหน่วยงานต้นสังกัดอนุญาตและสนับสนุนให้ผู้สมัครเข้ารับการอบรมและเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาการอบรม และเมื่อนางวัชรีย์ ขอเบิกค่าลงทะเบียนในการเข้ารับการอบรมและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อเข้ารับการอบรม มหาวิทยาลัยฯ ก็ได้เบิกจ่ายเงินให้มาโดยตลอดจนนางวัชรีย์ ผ่านการอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงต้องพิจารณาว่า นางวัชรีย์ มีความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งที่อนุมัติให้เข้ารับการอบรมและเชื่อว่ามีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการอบรมจากทางราชการหรือไม่

๑. หากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางวัชรีย์ ได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง หรือข่มขู่หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีขอบด้วยกฎหมาย หรือได้ให้ข้อความที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ เพื่อให้ได้รับคำสั่งอนุมัติให้เข้ารับการอบรมและเบิกค่าใช้จ่ายจากทางราชการ หรือได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งในขณะที่ได้รับคำสั่ง หรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามที่

กำหนดในมาตรา ๕๑^๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นางวัชรียา ย่อมอ้างความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งอนุมัติให้เข้ารับการอบรมและให้เบิกค่าใช้จ่ายจากทางราชการได้ มหาวิทยาลัยฯ ย่อมไม่อาจเรียกให้นางวัชรียา คืนเงินค่าใช้จ่ายได้

๒. หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางวัชรียา มีพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่สุจริตตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ วรรคสาม ข้างต้น นางวัชรียา ย่อมไม่อาจอ้างความเชื่อโดยสุจริตได้ และมหาวิทยาลัยฯ อาจเพิกถอนคำสั่งอนุมัติให้เข้ารับการอบรมและเบิกค่าใช้จ่ายโดยให้มีผลย้อนหลังได้ ซึ่งการคืนเงินค่าใช้จ่ายจะเป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยมหาวิทยาลัยฯ ต้องใช้วิธีการฟ้องเป็นคดีแพ่งต่อศาลยุติธรรมเพื่อเรียกเงินคืนฐานลาภมิควรได้ตามนัยมาตรา ๔๐๖^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ภายในหนึ่งปี นับแต่เวลาที่มหาวิทยาลัยฯ รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกเงินคืนตามมาตรา ๔๑๙^๓ ไม่อาจใช้วิธีการฟ้องติดตามเอาทรัพย์สินคืนตามมาตรา ๑๓๓๖^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

^๑มาตรา ๕๑ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงินหรือให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

ความเชื่อโดยสุจริตตามวรรคหนึ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี

ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(๑) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือข่มขู่หรือชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(๓) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะที่ได้รับคำสั่งทางปกครองหรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ไป ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองหรือควรได้รู้เช่นนั้น หากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป และในกรณีตามวรรคสาม ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในการคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน

^๒มาตรา ๔๐๖ บุคคลใดได้มาซึ่งทรัพย์สินใด เพราะการที่บุคคลอีกคนหนึ่งกระทำเพื่อชำระหนี้ก็ดี หรือได้มาด้วยประการอื่นก็ดี โดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และเป็นทางให้บุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเสียเปรียบไซร์ ท่านว่าบุคคลนั้นจำต้องคืนทรัพย์สินให้แก่เขา อนึ่งการรับสภาพหนี้สินว่ามีอยู่หรือหาไม่นั้น ท่านก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อชำระหนี้ด้วย

บทบัญญัติอันนี้ท่านให้ใช้บังคับตลอดถึงกรณีที่ได้ทรัพย์สินมา เพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมิได้มีได้เป็นขึ้น หรือเป็นเหตุที่ได้สิ้นสุดไปเสียก่อนแล้วนั้นด้วย

^๓มาตรา ๔๑๙ ในเรื่องลาภมิควรได้นั้น ท่านห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดปีหนึ่งนับแต่เวลาที่ฝ่ายผู้เสียหายรู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่เวลาที่สิทธินั้นได้มีขึ้น

^๔มาตรา ๑๓๓๖ ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีที่มหาวิทยาลัยฯ ได้หักเงินเดือนของนางวัชรีย์ฯ เพื่อชดใช้ คืบค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ นั้น ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) ได้ชี้แจงว่า การหักเงินเดือนของนางวัชรีย์ฯ เป็นไปตามสัญญาจ้างเงินทดรองที่นางวัชรีย์ฯ สัญญาว่าจะนำเงินเหลือจ่ายส่งใช้ภายในกำหนด หากไม่ส่งตามกำหนด ยินยอมให้หักเงินเดือนเพื่อชดใช้เงินที่ยืมไปจนครบได้ทันที ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านางวัชรีย์ฯ ได้คืนเงินเหลือจ่ายครบถ้วนแล้ว หนี้ตามสัญญาจ้างเงินจึงระงับไป มหาวิทยาลัยฯ จึงไม่อาจใช้ความยินยอมที่นางวัชรีย์ฯ ได้ให้ไว้ในสัญญาดังกล่าวเพื่อหักเงินเดือนของนางวัชรีย์ฯ ได้

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า กรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๕ ได้มีหนังสือแจ้งมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีว่า ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง ไม่มีสิทธิเบิกค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จึงเห็นสมควรให้นำเงินที่เบิกไปส่งคืนเป็นรายได้แผ่นดินนั้น เป็นเรื่องที่อติการบดีฯ จะต้องพิจารณาว่าการเบิกจ่ายเงินในกรณีนี้ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยฯ และมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฯ หรือไม่ หากเห็นว่าเกิดความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฯ อติการบดีฯ ก็อาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดชั้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อพิจารณาว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ความเสียหายหรือไม่ อย่างไร

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๐